

ПЕДАГОГТЕРДІҢ ТАМЫЗ САММИТІНІҢ ҰСЫНЫМДАРЫ

Астана қ.

21.08.2024 ж.

Мемлекет басшысы «Адал адам-Адал еңбек-Адал табыс» ұлттық құрылтайының үшінші отырысында сөйлеген сөзінде «Қазақстан жаппай цифрланған және жасанды интеллект жүйесі қарқынды дамыған елге айналуға тиіс. Бұл – біздің стратегиялық міндетіміз. Осы технология таяу болашақта әлемді түбегейлі өзгертеді». Цифрлық технологияларды, жасанды интеллект (бұдан әрі – ЖИ) мүмкіндіктерін пайдалану, ең алдымен, әрбір білім алушының, педагогтің және білім беру ұйымының қажеттіліктерін ескере отырып, сапалы контент, дербестендірілген оқыту мен бағалау үшін жағдайлар жасауға, оқу процесін жетілдіруге бағытталады деп күтілуде. ЖИ деректерді талдау және болжау негізінде білім беру ұйымдарын тиімді басқару үшін қолданылатын болады.

Цифрландыру және ЖИ технологияларын енгізу жағдайында білім беру жүйесін дамытудың бірыңғай тәсілдерін қалыптастыру мақсатында 2024 жылғы 21 тамызда педагогтердің «Digital Kazakhstan: заманауи білім беру» Тамыз саммиті өткізілді.

Саммит жұмысына офлайн форматта белсенді 1000 педагог, онлайн форматта – 600 мың адам қатысты, оның ішінде педагогтер, қалалық және аудандық білім бөлімдерінің, білім беру ұйымдары мен органдарының, білім беру саласындағы сапаны қамтамасыз ету департаменттерінің, «Өрлеу» БАҰО АҚ, «НЗМ» ДББҰ басшылары және т.б.

Саммит соңында қатысушылар осы тақырыптың өзектілігін және цифрлық технологиялар мен ЖИ әсерінен білім беру ортасының қарқынды өзгеруін атап өтті. Саммит өткізу жаһандық трендтер мен ұлттық бастамаларды интеграциялау үшін, сондай-ақ білім беру сапасын арттыру үшін педагогтердің цифрлық құзыреттілігін дамытудың қажеттілігі үшін өте маңызды.

Саммит жұмысының қорытындысы бойынша қатысушылар мыналарды ұсынады:

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігіне:

- жергілікті атқарушы органдармен бірлесіп, ЖИ қосымшаларын пайдалану және цифрлық технологияларды қолдану бойынша педагогтердің құзыреттілігін арттыру жөніндегі жұмысты жалғастыру;

- білім беруде ЖИ пайдалануда этикалық стандарттардың және академиялық адалдықтың сақталуын қамтамасыз ету, бақылау тетіктерін пысықтау;

- білім беруде ЖИ тиімді енгізу үшін үздік тәжірибелер мен кейстер пулын қалыптастыру;

- цифрлық білім беру платформаларын басқару және киберқауіпсіздікті қамтамасыз ету стандарттарын әзірлеу және бекіту;

- деректер қауіпсіздігін, этикалық аспектілерді ескеретін, сондай-ақ оқытуды дербестендіруді және ЖИ пайдалана отырып оқу материалдарын бейімдеуде педагогтерді қолдауды қамтамасыз ететін ЖИ-технологияларын білім беру процесіне интеграциялаудың бірыңғай тәсілдерін қалыптастыру және бекіту;

- білім беру органдары мен ұйымдарының назарына ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу барысында цифрлық технологияларды пайдалану бойынша жұмыс тәжірибесін жеткізу;

- жарнаманы және т.б. шектеу арқылы балалар индустриясын дамытуға және балалардың психологиялық денсаулығын нығайтуға бағытталған шаралар кешенін әзірлеу;

- балалардың денсаулығына зиян келтіретін заңсыз ресурстарды, мазмұнды анықтау және бұғаттау бойынша әлеуметтік желілер мен интернет-кеңістікке мониторинг жүргізу;

- интернет-кеңістікте қорқытуды тану дағдылары мен тәсілдерін қалыптастыру, кибербуллинг әрекеттеріне ден қою стратегиясы мен әдістерін енгізу бойынша ведомствоаралық жұмыс жүргізу;

- қосымшаларды сауатты және қауіпсіз пайдалану бойынша бірыңғай талаптарды әзірлеу үшін платформалармен өзара іс-қимылды жалғастыру;

- кибербуллинг пен деструктивті медиаға тап болған балаларға арналған арнайы Сенім телефондары мен қолдау орталықтарын ашу;

- оқушылар үшін цифрлық және киберқауіпсіздік бойынша міндетті тақырыптар енгізу;

- ТЖКБ ұйымдарында онлайн-оқыту нормаларының заңнамалық бекітілуін қамтамасыз ету;

- МЖМБС-ға техникалық және кәсіптік білім беру жүйесіне жасанды интеллект технологияларын енгізу жөніндегі нормаларды енгізу;

- озық колледждер базасында IT-орталықтарды ашу үшін оқытуда тиімді әдістемелер мен тәсілдерді тарату;

- ТЖКБ ұйымдарының студенттерін «электрондық еңбек биржасы» ақпараттық порталы арқылы кәсіби практикаға жіберу бойынша жобаны іске асыруды қамтамасыз ету (Enbek.kz).

Балаларды ерте дамыту институтына:

- «виртуалды әдістемелік кабинет» қызметін жетілдіру;

- мектепке дейінгі ұйымдарда «Тілге бойлау» жобасы бойынша апробация жүргізу;

- «Балақайлар мектебі» мектепалды даярлығын ұйымдастыру кезінде әдістемелік сүйемелдеу көрсету.

Өрлеу «БАҒО» АҚ:

- цифрлық орта, цифрлық этикет, ХХІ ғасырдың цифрлық дағдылары және цифрлық жобаларды іске асыру кезінде пәнаралық өзара іс-қимыл принциптері туралы кешенді онлайн курсты әзірлеу. Қашықтықтан оқытудың өзекті тәсілдерін ескеру (геймификация элементтері, интерактивті оқыту, викториналар және т. б.);
- педагог кадрлардың біліктілігін арттыру бағдарламаларына білім беру процесінде ЖИ-технологияларды пайдалану бойынша міндетті модульдерді қосу;
- цифрлық технологиялар мен ЖИ пайдаланатын мектептердегі тағылымдамалар арқылы БА курстарының практикалық бағытын қамтамасыз ету;
- әлемдік трендтерді, оның ішінде ЖИ және цифрлық технологияларды ескере отырып, педагогтердің біліктілігін арттыруды қамтамасыз ету.

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясына (Инклюзивті білім беру орталығы), Арнайы және инклюзивті білім беруді дамытудың ұлттық ғылыми-практикалық орталығына:

- білім беру ұйымдарының педагогтері үшін әдістемелік ұсынымдар әзірлеу, ғылыми зерттеулер, конференциялар өткізу кезінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыс істеу бойынша цифрлық технологияларды пайдалану бойынша жұмыс тәжірибесін жинақтау;
- 2025-2027 жылдарға арналған тақырыптық жоспарларды қалыптастыру кезінде ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыста педагогтердің цифрлық технологияларды енгізу нәтижелерін зерделеу бойынша ғылыми зерттеулер жүргізуді көздеу;
- білім берудегі жасанды интеллект саласындағы ғылыми зерттеулер мен әзірлемелерді қолдау;
- ата-аналарға балалардың медиа тұтынуын бақылау және сапалы мазмұнды таңдау бойынша әдістемелік ұсыныстар әзірлеу;
- интернет пайдаланушыларының цифрлық сауаттылығы мен дағдыларының деңгейін анықтау бойынша зерттеулер жүргізу;
- медианың балалардың дамуына әсерін бағалау бойынша зерттеулер жүргізу және алынған мәліметтерге байланысты саясатты түзету;
- ауылдық мектептер мен шағын жинақты мектептердің білім алушыларының біліміндегі олқылықтардың орнын толтыруда цифрлық технологияларды тиімді пайдалану бойынша ғылыми-әдістемелік сүйемелдеуді қамтамасыз ету;
- білім беру процесінде ЖИ құралдарын тиімді пайдалану бойынша әдістемелік ұсынымдар әзірлеу;

- цифрлық технологияларды пайдалана отырып, ауылдық мектептердің әлеуетін дамыту және ауылдық мектептердің білім беру процесін цифрландыру бойынша пилоттық жобаларды масштабтау.

«Talap» KEAҚ:

- колледж педагогтерінің біліктілігін арттыру курстарының бағдарламасына цифрлық технологияларды зерделеу бойынша мәселелерді енгізу және педагогтердің цифрлық құзыреттілігін арттыру бойынша жұмысты жандандыру;

- «Білім беру бағдарламаларының тізілімі» АЖ-ны career Enbek ҰБЖ цифрлық платформасымен интеграциялау бойынша жұмысты жалғастыру;

- IT құзыреттер бойынша «Worldskills» чемпионаттарына қатысу үшін студенттерді даярлау бойынша жұмысты күшейту;

- цифрландыру саласында халықаралық ынтымақтастықты дамыту.

Жергілікті атқарушы органдар мен білім басқармаларына:

ҰБДҚ негізінде есепке алу базасы бойынша мектепке дейінгі ұйымдарға жолдама беру және кезекке қою кезінде ашықтықты қамтамасыз ету және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту мақсатында жергілікті цифрлық платформа операторларының мүмкіндіктері бірыңғай талаптарға келтіру;

- оқу процесінде тиімді пайдалану үшін барлық білім беру ұйымдарының бұлтты платформаларға және ЖИ-ге қолжетімділігін қамтамасыз ету;

- білім беру процесінде ЖИ және басқа технологияларды қолдануды қоса алғанда, педагогтердің цифрлық сауаттылығын дамыту бойынша семинарлар, тренингтер, шеберлік сыныптарын ұйымдастыру және өткізу;

- педагогтердің цифрлық құзыреттіліктерінің қалыптасу дәрежесін анықтау бойынша мониторинг жүргізу;

- сабақтардың мотивациясы мен сапасын арттыру мақсатында жасанды интеллект VR және AR технологияларымен жұмыс істеу үшін озық цифрлық дағдыларды белсенді пайдалану;

- білім беру ұйымдары басшыларының, аудандық/қалалық әдістемелік кабинеттер әдіскерлерінің, ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалармен жұмыста цифрлық технологияларды пайдалану бойынша педагогтердің кәсіби құзыреттілігін арттыруды жүзеге асыру;

- «Кибернадзор» ақпараттық жүйесіне қосылуды жалғастыру;

- жүйелі негізде халық арасында кең ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізу, оның ішінде «Ата-ана бақылауы», өңірлік Call-орталықтардың жұмысы, «BALA QORGAU» жеделхат-чаты және т.б. интернет-қызметтерін пайдалану;

- балалардың ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз етуде білім беру ұйымдарының қызметін әдістемелік сүйемелдеуді жандандыру;

-ата-аналарды «Ата-ана бақылауы» қосымшасына қосу бойынша кең ауқымды науқандарды және «Кибер Тұмар» - балаларды цифрлық ортада қорғайық ақпараттық-білім беру науқанын жүргізуді жалғастыру;

- балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың интернетті қауіпсіз пайдалануын қамтамасыз етудегі рөлі туралы ата-аналарды ақпараттандыруды күшейту;

- білім берудің барлық деңгейлері бойынша педагогтердің жұмыс тәжірибесінен ЖИ және цифрлық технологияларды қолдану бойынша үздік тәжірибелерді зерделеу, жинақтау, енгізу және жергілікті деңгейде тарату;

- білім беру педагогтерінің біліктілікті арттыру курстарынан, оның ішінде ЖИ және цифрландыру бойынша жоспарлы өтуін тұрақты негізде қамтамасыз ету;

- «Ауылдық мектептерде оқу процесін цифрландыру» мәселесі бойынша жүйелі жұмысты ұйымдастыру;

- шалғайдағы елді мекендерге жылдам интернетті қосу мәселелерін шешу, сондай-ақ интернет жылдамдығы төмен мектептерде интернет жылдамдығын арттыру мәселелерін қарастыру;

- ауылдық және шағын жинақты мектептер педагогтерінің цифрлық сауаттылығын арттыру бойынша жүйелі жұмысты ұйымдастыру;

- ауылдық және шағын жинақты мектептерде «Цифрлық әлемде оқыту» PISA - 2025 бағыты бойынша оқытылатын дағдыларды дамыту жөніндегі жұмысты ұйымдастыру;

- цифрлық технологиялар бойынша мектепке дейінгі, жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдары педагогтерінің үздік озық тәжірибелерін тарату;

- мектепке дейінгі, жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымын жаңарту жөніндегі жұмысты жандандыру;

- «Worldskills» чемпионаттарына, оның ішінде IT құзыреттер бойынша сапалы дайындықты қамтамасыз ету;

- инклюзивті білім беруді одан әрі дамыту үшін ерекше білім беру қажеттіліктері бар адамдарда цифрлық дағдыларды дамыту жөніндегі жұмысты ұйымдастыру;

- педагогтерді оқу үдерісіндегі міндеттерді шешу үшін сервистермен қамтамасыз ету: сабаққа қатысу талдаулары, оқушының психофизикалық жағдайын бағалау, академиялық материалдарды жазудағы көмекшілер;

- білім беру ұйымдарында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар мен киберқауіпсіздікті дамыту жөніндегі жұмысты жетілдіру;

- білім беру ұйымдарының білім беру процесіне цифрлық технологияларды енгізу;

- колледждердің жұмыс беруші кәсіпорындармен цифрлық технологиялар саласында, оның ішінде ауыл шаруашылығы бағыты бойынша бәсекеге қабілетті кадрларды бірлесіп даярлау мәселелерінде ынтымақтастығын дамыту;
- аграрлық колледждер үшін «Digital agroleaders» жобасын масштабтау;
- техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарын сапалы бағдарламалық қамтамасыз етумен, білім беру ресурстарына қолжетімділікті қамтамасыз ететін ақпараттық жүйелермен жарақтандыру жөніндегі жұмысты жалғастыру;
- IT бағыттары бойынша құзырет орталықтарының жұмысын жетілдіру;
- бизнесті тарта отырып, колледждер базасында өңірлік IT-орталықтарын ашу;
- қашықтықтан оқытуды ұсыну бойынша білім беру ұйымдарына қойылатын талаптарды сақтау;
- білім беру бағдарламаларына «Ақпараттық-коммуникациялық және цифрлық технологияларды қолдану» міндетті модулін енгізу;
- техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім беру ұйымдарында білім беру платформалары мен электрондық оқыту жүйелерін, ақпараттық порталдарды жетілдіру.